

SZÉKESFEJÉRVÁR.

Társadalmi hetilap.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

A lap ára
hához hordással vagy postán küldve:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 frt. — kr.
Negyed évre 1 frt. 50 kr.
Börmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petítor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kréért igrtattatik be.
Lapunk számára hirdetések felvesznek **Budapest**: Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.
Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf. Hrdlička Vincze.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) címzendők: — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Ismét néhány őszinte szó.

Nem rohanunk a rohanó árral az igaz, de még igazabb és még sajnosabb az is, hogy még a csigával sem haladunk; szomoruan gazolja ezt a sok más dolog mellett a megyei gazdasági egylet jelenlegi állapota, mely csendes szunnyadásban pihen várva szebb s boldogabb jövőre.

Az őszinte szavaknak igaz barátja levén mi is, most őszintén akarunk beszélni. Először is azonban áttérünk e lap legközelebbi számában megjelent vezércikkre, melyben a többi közt az mondatik elég tévesen, hogy culturalis haladásunknak legfőbb tényezője a hazai ipar fejlesztése; ez ellen kénytelenek vagyunk azon egyszerű megjegyzést tenni, hogy igaz, miszerint mind szellemi, mind anyagi haladásunkra nagy befolyást gyakorol az ipar, de mégsem egyedüli előmozdítója s tényezője, hanem éppen nálunk, mint „par excellence” földművelő államban mondhatjuk, hogy a földművelés és ipar együttes haladása mozdíthatja elő haladásunkat; ugy van ez más államban is. Becsüljük mi az ipart, de a földművelést melléje helyezzük s mindkettőnek fontos szerepet tulajdonítunk, olyat, milyet egyik a másik nélkül be nem tölthetne, el nem érhetne; ép azért téves a cikkezé állítása, mely szerint minden sülyt csak az iparra akar fektetni; fejleszteni kell bizony a földművelést

is, hogy az nálunk oly dús eredményt hozhasson létre, milyet más államokban létre hozott.

Ezt pedig eszközölhetjük különösen az által ha nem more patrio folytatjuk a gazdálkodást, hanem élénk és tevékeny gazdasági egyletek által oda hatunk, miszerint az a haladott kor szellemében fejlődjék s azon eredményeket hozza létre, melyeket méltán várunk tőle.

Sokszor eleséptük már az egyleti élet helyes irányát, biz eddig kevés eredménnyel. Megmondtuk, hogy nem azért vannak az egyletek, miszerint fizessük oda nyakra főre a tagdíjakat s azután szépen örüljünk tétlenül lételőknek, nem azért, hogy névleg legyenek a papírosan s csak akkor adjanak létokról életjelt, midőn az évi tagdíjért a nyugtákat küldik, hanem folyton munkálkodjanak ép ugy a szellemi élet terén, mind a practicus életben, hogy az által a közjölétet előmozdítsák.

Az ily egyleti élet, milyen nálunk nagy résznél van, nem ér semmit, az nemis élet, hanem beteges túltengése a szép eszmének, homályosítása a célnak, mely kitézetett. Inkább ne legyenek egyleteink, mint árnyképei annak, papírosra írt holt betűk, melyekben életet nem lehel semmi és senki.

Az egyleteknek, ha hivatásuknak meg akarnak felelni, be kell tölteni azt, miért léteznek, tenni kell mind a theoria, mind a gyakorlat terén, mert az az

egylet, mely így nem cselekszik holt tőke, melynek kiható eredménye semmi, létezése pedig felesleges. Ilyen állapotban volt és van gazdasági egyletünk is hasonló társaival egyetemben, melyeket azonban most nem nevezünk meg, pusztán ez utóbbiról szólnunk ez alkalommal.

Ez év szeptember hava 15-ik napján értekezlet tartatott az iránt, miképen a gazdasági egylet álmaiból felébredtve új létre hozassék. Lett is határozat, hogy gyűjtő-ívek küldetnek ki s az alakuló közgyűlés október 29-én megtartatik. Eddig már november közepén ballagunk és még semmiféle közgyűlésről sem birunk tudomással.

Az értekezlet után ugyan e lapok hasábjain, a 70-ik számban szomoruan sóhajtottunk fel az egyletek valódi céljáról, és jeleztük az igazi s helyes irányt, azonban szavunk elhangzott; megmondtuk akkor, hogy nem azért állunk be a gazdasági s más egyletekbe, mely szerint a tagdíjakat nyakra főre fizessük, de azért sem, hogy évenként a közgyűlésre eljárjunk s ott végig hallgassuk a nagy hangú jelentéseket, melyekben minden ígérve van, melyek igen nagy működésről szólnak, bár annak semmi látszó eredménye nincs: hanem azért iratjuk be magunkat az ily egyletekbe, hogy szellemi hasznuk legyen s hogy a gazdászati terén practicus uton tanuljunk stb.

Törekedjünk tehát, miképen végre valahára

TÁRCZA.

Őszi virágok.

1.
Hideg, fagyos éjszakába'
Galamb szállt az ablakára;
Kocogott, de nem nyitotta,
Ott fagyott az istenadta!

Csöndes nappal rabló karvaly
Szállt felém el véres karmmal...
Én kitártam szívem neki:
Tépd galambom!... S tépi... tépi...!

2.
Lehullott a virág a patakba,
Sir a patak szomorun alatta.
A szívemre ráhullott a bánat,
Sirva járok vele te utánad.

Lesárgul a tavasz ibolyája,
Lesz belőle koszoru fejfára...
A fagyos szél — bántja, anynyi bánat —
Őszedermeszt patakat... virágot...

Filó J. Lajos.

Papir szeletek.

A szakácsné elrontotta az ebédet, a mi annál kellemetlenebb a nagyságos asszonyra nézve, miután férje vendéget hozott magával, egy vidéken lakó hajdani iskolatársát, ki ötven mértföldnyi utjából éppen délelőtt érkezett a városba.

A háziasszony nem győzi magát az ebéd rossz aszága miatt mentetgetni.

— Sohse busuljon Nagysád, vigasztalja az udvarias vendég, mikor az ember olyan disznómódon megéhezett, mint én, még a moslékot is megeszti!

A vendéglőben.

— Szörnyűség! kiált fel egy vendég megbotránkozva, — nézze mit talállok levesemben..... egy fél fésűt!

A pinczér odasielt és konstalálja a tárgy milétét.
— Bizony szörnyűség! Látja a tens ur a mult héten vettem Zsuzsinak ezt a drága szép fésűt, és máris mire jutott. Aztán győzze az ember ezeket az asszonyokat ajándékkal!

Miért szűz a komáromi szűz?
Köztudomásu, hogy a komáromi vár egyik bástyafokának falában egy kőszobor van illesztve, mely egy koszorut tartó szűzet ábrázol. — Néhány évvel ezelőtt egy ur arra felé sétálván kis unokájával, a kis leánykának a várat értelmező beszéde között mutogató a komáromi szűzet ábrázoló kőszobrot is. „Látod ott a komáromi szűz.” „Nagypapa hát az miért szűz?” Volt az ártatlan kérdés. Zavarba jött az öreg ur, de gyorsan kivágta magát: „Hát édes leányom, biz az csak azért szűz, mert kőből van.”

X. ur nem nagy hős. Párhajai rendszeren vacsorán kezdődnek s vacsorán végződnek.

E napokban az utcán megszólítja egy barátját.

— Komoly ügyem van, kedves barátom. Léssz segédem?

— Lehetetlen!
— Hogyan, nem akarnád?
— Bocsáss meg, de nem állhatnék helyt. Elrontottam a — gyomromat.

Oh tudom, mond az öreg ur keserű szemrehányás hangján, özvegygyé vált vejének, már ugy eltelested szegény leányomat, mintha soha is lett volna a világon!

— Hogy gondolhat ilyet édes ipam uram? Kiált fel a vő méltatlankodva. Lássá épen tegnap is, midőn Hogyishijákéktól a báli meghívás érkezett, gondoltam magamban: „Oh! ha szegény feleségem még élne, most elkellene vele mennem a báiba, s ott unatkozhatnám ismét reggelig.”

Y. jó ideig valódi diák-életet folytatott. Pénze nem volt soha, hónapos szobában lakott stb.

Egyszerre csak megváltoztatta egész életmódját. Nagy lakást fogadott; inast, kocsiat, szóval: ur lett.

Uj uraságában egy régi barátja látogatta meg.

— Hja most más időket élünk kedves barátom. Azóta megazdagodtam. Örökölttem.

— Mennyit?
— Tízezer forintot.
— Tízezeret? De hiszen ebből...
— Ebből nem lehet így élni, gondolod? Igen ám, csakhogy van ám még ezenkívül százezer forint...
— Százezer forint vagyond?
— Nem, — adosságom.

— Gratulálok öcsém, hogy kineveztek csend-biztosnak!

— Ugyan hagyja el bátyám! Higye meg, hogy évenként legalább 600 frtot kell ráfizetnem a magamból.

— Hát akkor boldog vagy, ha hivattal vállalsz.

— Furcsa! Élni csak kell valamiből.

Egy ifju szeretett volna megkérni egy leányt nőül; de nem volt elég bátorsága kívánságát kinyilvánítani és panaszkodott e felől apjának, „Ostoba, — mondá az apa — hát mit tettem én, mikor megnősültem!” — „Szjah könnyű volt az apámnak; mert édes anyámat kérte meg; de én egy egészen idegen nőnek kérjem meg kezét!”

Óvszer a polygamia ellen.

Egy török államférfiu kijelentette egy Párisban tiszteletére adott ebéd alkalmával egy igen hatályos óvszer fedezett fel a polygamia ellen Törökországban. Ugyanis minden muzulmannak joga van hét feleséget venni. A nevezett államférfi azt tartja, hogy törvényt kellene hozni, melynél fogva a második feleségtől kezdve mindegyik köteles volna a napát magával hozni a férj házához. Ez a módszer kétségtelenül megszüntetné a soknejűséget.

ujj alakuljon ezen egylet, és működék oly irányban, mely céljának s hivatásának megfelel. Ne csak a pénzt gyűjtse a tagdíjakból, hanem legyen a megyei gazdaközönségnek valódi központja. Helyesen esetelte az egylet valódi célját gróf Zichy Jenő ur, midőn azt mondá, hogy a gyakorlati élet terén folytató működés által iparkodják a gazdaságat helyes irányát előmozdítani. Rendezzen kiállításokat, versenyeket, gyakorlati előadások tartását eszközölje, próbatermeléseket tartson, közhasznú működéssel népszerűsítse magát s közvetlen összeköttetésbe lépjen a gazdaközönséggel a gyakorlati élet terén.

Ez volna helyes irány a gazdasági egyletünknek s óhajtjuk, hogy ezen irányban ujja alakulva a közeledő új évvel együtt lételemek új és hasznos acrája kezdődjék.

Értsék meg szavainkat azok, kiket illet s ne hagyják elhangozni, mert elhihetik nem nekünk csnpán, hanem maguknak és a haza vagyonsodásának tesznek kárt.

Elmondtuk nézeteinket őszintén s azért, épen most, mert az ipar fejlesztése iránti mozgalom nagy mérvet ölt; figyelmeztetni akartuk a közönséget e nagy áramlat közben a másik szintén hatalmas és fontos tényezőre, mely ép úgy elősegíti anyagi gyarapodásunkat, mint az ipar. De talán megynkben lehetne e kettőt egyesíteni is egy egyletbe, nem lehetne-e egy egyesült iparterjesztő és gazdasági egyletet alakítani?!

De erről máskor, addig is gondolkodjunk ezen egyesítésről és fontoljuk meg e kérdést jól.

Brutus.

„A fejmegyei sárretség öntözése“
czim alatt irt közleményre nyílt level t. Gonda Béla mérnök urhoz.

Folyó év október hó 1-én kelt azon becses levele, melyben a Szt.-Mihály zichyfalvi mérnök építkezéséről adatok küldésére felszólít, hogy azon munkájába felvehesse, melyre a ministerium megbízásából a magyarországi rét öntözéséről készíteni felhivatott, siettem is azonnal felelni; miszerint elfoglaltságom engedtevel azonnal eleget teszek felszólításának, azonban október 9-én már a lapokban a fejmegyei sárretség öntözése czim alatt közleményét olvasva, azon gondolkodtam, feleslegese-e a válaszom vagy nem, de tekintve a közleményben tett némely állítások és vélemények eltérését a helyi viszonyoknak megfelelő kívánalmaktól, a fejmegyei sárretség érdekében úgy is mint gazda, s más részt mint az öntöző-társulat jegyzője nem hallgathatok, és bátorodom a közleményre észrevételeimet megtenni.

A bekezdésnél, a hol az állítatik, miként 1820 körül Beszédes terve szerint a mocsár lecsapoltatott, — helyes. Továbbá, a közlemény azt mondja, hogy több hegyi vizet is felfog, ez téves állítás; mert csak is egyedül a Bakony hegység vizét fogja fel, a többi viz a veszprémegei fensíkről siet a rétségbe, — az ősi zuggónál a malom csatornára felesleg viz át vezetetik a Nádor csatornába. Ezen alól a csőöri patak a Szt.-Mihály-zichyfalvi határban a Nádor csatornába ömlik, valamint a keresztési viz a fejmegyei határban egyesülvén Galya viz neve alatt, ez is a Nádor csatornával egyesül a Szt.-Mihály-zichyfalvi határban.

Az 1863-ik évben Micskei mérnök által készített rét öntözési mű nevének nem felelhet meg, mert az a malomcsatorna végét számításán kívül hagyja, melyet azon időben a Nádor- és malomcsatornák elnökének Gróf Zichy Nándor urnak, bebizonyítani igyekeztem, egy hozzáintézett emlék iratban.

A helyi viszonyoknak leginkább megfelelő Beszédes József mérnök azon rét öntözési terve, melyet 1835 ben készített, annál is inkább, mert most nem lévén vízfogó és levezető árok, az esőzések, hóolvadások, melyek a Bakony hegységből s a fensíkről a sárretségbe rohannak, a Nádor csatornát átépik még nyáron át is, s gyakori eset, miként a szénabaglyák vízben usznak.

A téli s tavaszi esőzések, hóolvadások a rét termő erejét kilugozzák, mélyebb helyeket elmozdították, mely által sáros, savanyu értékűen fü terem.

Nyáron át a tartás terület csak hamar kiaszik, kevés és rossz termést vagy legelőt ad.

E szerint téli és tavaszi hónapokban sok, a nyári hónapokban kevés a viz.

A nyári aszály miatt 1863-ik évben alakult az öntöző-társulat, mely csak is a Nádor csatorna vizével öntöz-árasztás által az e csatornára épített zugókkal, melyek Blumberg Károly viz- és mérnök mérnök állítása szerint túl szilárdok s költségesek, mivel 1000 folyó öre 1/2 hüvelyk esés lévén, negyed költséggel felállíthatók és megfelelők lettek volna rendeltetésüknek.

A sárretség nyugati oldalán a malom-csatorna mentén mintegy 1000 hold rét vonul, a csatornától lejtős fekvéssel s vízmentes. Ezen rét árasztás által is adhatna holdanként 20 frnyi termést, mely 20000 frt értékű megfelelné, a malmok mostani össz jövedelmének

— ha ezen viz rét öntözésre is fordítható lézen, kevés idő múltán mürétté alakul függőleges fekvésénél fogva, melyhez nem szükséges más, mint elegendő vízvezető árok, s készen leszen a mürét kevés költséggel.

A mürétek készíthetésénél azon előnyös helyzetben vannak a sárretség tulajdonosok, hogy a malom vizével is ők rendelkeznek, melyet az ipar- és mező gazdasággal előnyös beosztással értékesítenek. A malom csatorna vizének fele elegendő lenne a jelen mennyiségű kövek hajtására, ha oly szerkezet állítatnék fel a malmokba, hogy egy kerék kétpár követ hajtana, míg a viznek másik fele elég lenne a rétek öntözésére.

Itt tehát a helyzet kedvező, s ha akár a tulajdonosok, ezen kedvező körülményeknek mielőbbi felhasználásával értékesítenék a vizet, akár a törvényhozás a helyi viszonyoknak megfelelő törvény készíttéssel, a viztulajdonjog megóvása mellett erre segélyt nyújtana a haszon kettőzött lenne.

A mi a Szt.-Mihály-zichyfalvi mürétről közleményt illeti, erre nézve a következő tényállást írhatom: mult év végén 12 hold mürét készült Blumberg Károly viz- és mérnök vezetésével, melyből 6 hold függő (Langbau), 6 hold gerincez (Rückenbau) alakú, ezek műszaki kivételé oly jó és szabályos, miként a deczembertől májusig 1/2 évi időközben 4 láb magas viz s ennek erős hullámai sem árthatnak vagy rombolhatják építészeti alakjából, az eredménytelenséget tehát a müréten úgy, mint akár az egész sárretségben csak is a viz rakoncátlansága okozza, mely ha Beszédes terve szerint a gazdák hatalma alá lenne vehető, kincset képviselne, s áldást hozna e vidékre.

K. Sz.-Mihály-Zichyfalva, nov. hó 9-én 1876.

Pénzes Ferencz.

Iparosaink és a fényüzés.

Szükségtelen volna bővebben vitatkozni a felett, hogy az ipar a fényüzésnek nagy ellensége, szükségtelen volna továbbá bővebb magyarázattal esetelnünk azt, hogy azon iparos, ki a takarékoság helyett a fényüzést gyakorolja, s ezzel kapcsolatban hajlama van a nagyravágásra is, az előbb utóbb anyagilag megbukik.

Mert hiszen a próbált, tapasztalt ember, a kinek egy kis combináló tehetsége van, belátja azt, miszerint ipar és fényüzés együtt nem létezhet; s ha még is volna oly iparos, ki jelenlegi ipar mellett a fényüzést is gyakorolja, annak vesznie kell.

Mert a mai világban nem létezik olyan ipar, mely megszenvedje a fényüzést; nincs, mert nem létezik olyan iparág, melynek bruttó jövedelméből a takarékos háztartáson kívül fényüzést is lehetne gyakorolni.

Mindezek igazolására — olvasóink érdekében — jónak látunk még néhány szót a fényüzés káros hatásáról elmondani.

Bár ne volna okunk, bár ne volnának kezeink között oly adatok, melyek azon iparosaink helyzetét festik a kik a fényüzés és nagyravágás csábjai által megvesztegetve, közel állnak a végpusztuláshoz, melyből aztán nem szabadulhatnak ki soha.

Jobb szeretnők mi — higgyék el olvasóink — takarékos családokról és iparosokról beszélni, a kik boldognak érezhetik magukat a takarékoság tüzhelye mellett, mint az olyan könnyelműekről, a kik az ipar előremenetelén törekednek ugyan, de saját magukról megfeledkeznek, s a fényüzést üzik, és megrögzött szokásaiknak tartják mindaddig, mig nem belátják, miként ipar, legyen az bármily nagy águ — és fényüzés a mai világban együtt nem létezhet; s mindaddig, mig nem azt veszik észre, miszerint vagyonaik végpusztulásnak indultak: holott takarékos háztartás mellett az még gyarapodott volna.

Csak hogy midőn már ezen gondolatok jönnek agyáikba, s midőn már ezen felfedezést leplezik le magok előtt, akkor már késő a megbánás. Midőn már a vészharang megkondult fejük felett, — jajveszékelnék ugyan — de már akkor késő minden mentés.

Addig kell tehát őrizkednünk, addig kell azon megrögzött szokást mellőznünk, s e helyett a takarékoság utját választanunk, — a míg nem késő.

Azon számos adatok közül, melyek birtokunkban vannak, csak egyet közlünk, mely eléggé illusztrálardja azon gyárosok és iparosok helyzetét, kik vaktában ergednek a „vágy“ csáljainak, s akaratauk ellenére azon gédörbe esnek, a melyből még — sajnos — igen kevesen tudtak kiszabadulni.

Ugyanis ismertem egy tehetséges iparost, ki már szép hírnévre tett szert; s kinek gyára meglehetősen jövedelmet hozott — de csak is a takarékos háztartás mellett.

Ez eddig még mind jó volna, mert családját tisztességesen tarthatá jövedelméből, mely azonban, mint fentebb is említettük, a takarékosághoz mérten volt meglehetősen. Csak hogy a takarékoság utjáról eltért s azon utat választá, mely előbb-utóbb a végpusztulás örvényébe vezet.

Egy időben úgy látszott magába szállt; de a „nagyravágás“ megrögzött szokássá vált nála s nem engedte a rossz utról a jó utra térni.

S egyszer csak kezdé észrevenni, hogy a „tőke“ is fogy még pedig szembetűnőleg. De hát a mit már

megszoktt, arról nem tudott volna fél világrt sem lemondani.

Nagyon természetes dolog, ha a „vágy“ nem szűnt meg, a tőkéhez is hozzá kellett nyulnia, mert azon jövedelem, mely az iparból csurgot, ő neki csekélység volt.... Holott takarékoskodás mellett tisztességesen fenn lehetett volna tartani azon „csekélységből“ egy meglehetősen számból álló családot.

De ezen sajnálatra méltó iparosunknál a parádéra szolgáló hintó, szép lovakkal, nem hiányzott; nem számítván azt, hogy annak tartása, valamint az ahhoz szükséges „parádés kocsinak“ teljes ellátása többbe kerül, mint saját magának élelme.

Nem hiányoztak továbbá a „divat“ czikkeek, melyek nem is hazaiak, hanem a külföld sok schwindler czégetől valók valának.

Igy azután legkevésbé sem volt feltűnő dolog, hogy közelebb áll jelenleg ezen iparosunk az anyagi meghaláshoz, mint az életben maradáshoz.

A mai világban szükségtelen az embernek saját kárán okulni, mert van elég példa bő magyarázatokkal illusztrálva előtte, s a ki abból sem okul, az megérdemli sorsát....

Reménylünk, miszerint elég világos magyarázattal szolgálunk olvasó közönségünknek, melynek figyelmében tartását részünkről ajánljuk mindenkinek — a ki még okulni tud. *Dravaközy.*

Sport.

Közgyűlésre meghívás.

A székesfejérvári korcsolyázó-egylet alapszabályai a magyar kir. belügyminiszterium által megerősítettén, az egylet végleges megalakulása céljából folyó hó 18-án szombaton d. u. 3 órakor a város ház teremben alakuló közgyűlés tartatik, melyre mindazok, kik a mult évben a tagsági díjat befizették s így az egyletnek ez idő szerint tagjai, minél számosabb megjelenésre kéretnek.

Tárgy:

1. Elnök, alelnök, titkár, ügyvéd, pénztárnok és 10 választmányi tagnak tükös szavazás utáni megválasztása (szavazat-lapokkal.)

Elnökké, alelnökké, választmányi taggá csak az váleaztható, ki a korcsolyázást maga is gyakorolja.

2. Helyi rendszabályok megállapítása.

3. A jégterület állandó biztosítása iránti intézkedés.

Székesfejérvárott 1876. november 12-én.

Az ideigl. elnökség.

Hirek.

— **Vörösmarty Mihály**, a nagy költő halálának évfordulója e hó 19-én lesz, mely napot a helybeli Vörösmarty-kör is kegyelettel szándékozván megülni, e végett a zirczieki egyházában a boldogult nagy férfiúért mise tartatik reggeli 8 órakor. Felhívjuk a kör tagjait és a város közönségét, hogy a halhatatlan nevű költő emléke iránti kegyeletüket lerovandó, minél nagyobb számmal jelenjenek meg. Mutassa meg közönségünk azt, hogy a nemzet nagyjai iránti tisztelet és kegyelet nem aludt ki keblükből, hanem kegyelettel róják le háladozójukat azok emléke iránt, kik oly sok fényt szereztek e drága hazának.

— **Bulyovszki Lilla** asszony — értesüléstünk szerint — jelenleg betegen fekszik Bécsben, hol lábán nagyobb műtetet vittek végbe az orvosok. A jeles művésznő ugyanis már több év előtt kifizamitá lábát. Az ebből keletkezett baj több oly mérveket öltött, hogy a műtet elkerülhetenné vált. Bulyovszkiné állapota, fájdalom, igen aggasztó.

— **Korán elhunyt** derék költőnk Kunoss sirját illetve következő levelet vettük Kálozról: „Tisztelt szerkesztő ur! Becses lapja közelebbi számában, boldogult Kunoss siremlékére vonatkozó megjegyzések s kétélyeket illetőleg, az ügy tisztázása végett, kérem alábbi soraimat a tisztelt olvasó közönség elé juttatni. Boldogult Kunoss itt nyugszik Kálozon a református temetőben, nyughelyét csinos rendben tartott sírkő jelzi, mely a község két előkelő házától, minden év halottak napján koszorúval van díszítve. Megjegyzésül pedig csak annyit mondunk még, hogy az illetők, kik kegyeletteljesen feldíszítik s ünneplik jelesbjeink nyughelyeit, nem várják a hírlapi figyelmet, hanem a nélkül is leróják évenként kegyeletük adóját s ezért a megrovást sem remélték. K. N.“ — Nem megrovás volt a lapunkban megjelent megjegyzés, hanem csak figyelmeztetés, s igen örülünk azon, hogy fiatal jeles költőnk sirja nincs elhagyva, miért méltán dícséretet érdemelnek az illetők. Vajha hasonlóan korán elhunyt jeles fiatal költő Udvardy Géza sirja sem volna elhagyva s csak egy kis fakereszttel jelelvé, hanem e megye és város közönsége leróna iránta is a kegyelet s tisztelet adóját. — *Szerk.*

— **Galamblovészet.** Agárdon, gróf Nádasdy Ferencz birtokán mint lapunknak írják — nagy galamblovészetet tartanak. Főuraink közül többen vesznek részt e mulatságon, melyre két jutalomdíj is kitézetett. Ugyanott legközelebbi vasárnap érdekes lövésznyt fognak rendezni, melynek programmjában egy nagyobb-

szertü „steple chase“ is előfordul. A löversenyre gróf Zichy Irma és gróf Krayné urhölgyek ajánlattak fel díjakat.

— **Iparbank.** A palotavárosi iparosok körében egy iparbank felállításának eszméje hozott szóba s úgy látszik az életrevaló eszme pártolásra talál s rövid időn felkarolva a bank meg fog alakulni. Nézetünk szerint nagyon kívánatos is egy ily iparbank felállítása s az iparosok anyagi érdekeit ez nagy mérvben előmozdíthatja, ezért pártoljuk mi is ez eszmét s óhajtjuk, hogy az mielőbb zöld ágra vergődjék, házagpótló lesz ez új intézet.

— **Kölcsön-könyvtár.** Városunkban levő egyedüli köcsön könyvtár, mely eddig Klökner Péter könyvkereskedésében volt elhelyezve, közelébb egészen átrendezve s újabb irodalmi termékekkel felszerelve Klökner P. ur saját házában a teljes piac, s iskola-utca sarkán lett felállítva, figyelmeztetjük közönségünket e körülményre, s ajánljuk a gazdagon berendezett könyvtárt figyelmükbe, melyben nemcsak a hazai de a német s francia irodalom is nagyszámmal van képviselve.

— **A lovasberényi jegyzőségre** több jelet van már, s mind értesültünk, még többen szándékoznak fellépni. Reméljük a község ki fogja emberét választani kit érdemesnek talál ezen állomásra, mely a mily fontos, ép oly jövedelmező is.

— **Színházi hírek.** Szombaton adatott a „Három csőrű kacska“ egyike a kedveltebb operetteknek. Az előadás sikerült, mondhatjuk ez volt a színi idény legsikerültebb operette előadása. Ez alkalommal láttuk színpadunkon Vezérinét, kinek szerződötése kétség kívül nyereség, szép színpadi alak, igen ügyes játékkal, teljes otthoniassággal mozog a színpadon, hangja kellemes; azonban vannak hibái is, ezen első fellépé alkalmával túlságosan affektált s az otthoniasságban sem ismert határt, de hisszük mindkettőben meg fogja a határt szabni és tartani tudni. Vasárnap a „Csikósbán“ Nagy Julcsa lépett fel még mindig mint vendég, tehát még most sem szerződött tagja színházunknak?! Igen kedvesen játszott s úgy az ő, mint Bérczy d. lai viharos tapsokat idéztek. Hétfőn a „Babérfa és koldusbot“ dráma adatott, e darabban a főszerep, de egyszersmind a siker oroszlányrésze Mándokyé volt. Közönség az első két előadáson nagy számmal volt, az utóbbin azonban kevesebben jelentek meg.

— **Hymen.** A pesti belvárosi plebánia templomban a „B. N.“ szerint e hó 12-ikén vezeték oltárhoz Glatz Ferencz fiatal tenoristák Janicsáry Irén kisasszonyt D. Penteléről. Az esküvő a legnagyobb csendben ment végbe A fiatal pár az esti vonattal Bécsbe utazott, honnan Párisba rándul hat heti időtartamra.

— **A helybeli ifjúság** által a farsang folytában egy ifjúsági bál fog rendeztetni, mely iránt az előértekezlet vasárnap, azaz e hó 19-én d. u. 3 órakor fog megtartatni a „magyar király“ 4-ik számú termében, felhívjuk a helybeli ifjúság tagjait, hogy ezen értekezleten minél nagyobb számmal jelenjenek meg.

— **A szántódi vasúti összeütkezésről,** melyet lapunk múlt számában közöltünk, a „P. Lloyd“ esti kiadásában következő részleteket írja: Tegnap éjjel 12—1 óra közt a szántódi állomáson a 291. számú tehervonathoz kellett egy kocsi csatolni. Midőn a vonat az állomásról kiindult, a kanizsai vonatról elköszve érkező 256. sz. tehervonattal ütközött össze. Az összeütkezés oly erős volt, hogy két tűzfával megvakított nyitott kocsi szétzúzott, s az egyik kocsiiban ült vonatvezetőt törött karokkal húzták ki a kocsi romjai közül. Eddig nem lehetett kinyomozni, ki a szerencsétlenség oka, miután azonban a jelző-póznára felvonatot ama jelvény, mely a vonat megállítására figyelmezteti a gépészt, bizonyosnak látszik, hogy a 257. sz. vonat gépésznének figyelmetlenségéből származott a szerencsétlenség.

— **Kinevezés.** Szabó József megyei írnokot a kir. igazságügyminiszter a helybeli törvényszékhez nevezte ki írnokká.

— **Soldosné asszonyról** azon szomorú hírt közli a P. N., hogy állapota súlyosan rosszabbult, annyira, hogy tegnap orvosi tanácskozmányt tartottak felette. Mint késő este értesültünk, a művésznő túl van a veszélyen és teljesen jól érzi magát.

— **A székesfejvári takarékpénztár** 1876. évi október havi üzletkimutatása. Bevétele: Pénztári maradvány szeptember hóról 64714 frt. 10 kr. Betétekben 167347 frt. 34 kr. Kölesnökből 36861 frt. 51 kr. Előlegezésekből 1472 frt. 50 kr. Váltókból 137379 frt. 58 kr. Kamatokból 24438 frt. 9 kr. Különféle díjak és illetékekből 1878 frt. 35 kr. Eladott értékpapirokból 3772 frt. Értékpapir feleslegből 738 frt. Összesen 438601 frt. 47 kr. Kiadás: Visszafizetett betétekben 132117 frt. 72 kr. Ezek kamataira 1468 frt. 21 kr. Ingatlan javakra adott kölcsön 23550 frt. Előlegezésekre 977 frt. Váltókra 156148 frt. Kezelés és egyéb kiadásra 1405 frt. 24 kr. Elzálogosított értékpapirokra 10000 frt. Visszleszámitott váltókra 32050 frt. Pénztári készlet október 31-én 80885 frt. 30 kr. Összesen 438601 frt. 47 kr.

— **Aigner Lajos** előnyösen ismert könyvkereskedésében a következő munkák jelentek meg: A „Magyar könyvesház“ 31—35-ik füzetje. A füzetek tartalma: A két Kiszaludy. Irta Szana Tamás. — Enid

király idyll Tennynsontól. Ford. Csukássy I. — A sziv örvényei. Két költői beszély. Várady Antaltól. — Az óra. Turgenov elbeszélése. Egyes füzet ára 20 kr. Ajánljuk e vállalatot a közönség szíves figyelmébe. Kapthatók e füzetek helyben Klökner Péter könyvkereskedésében.

— **A megyei közigazgatási bizottság** november 14-én tartá ülését a megyeház termében, tárgy igen sok volt. Bővebb tudósítást jövőre hozunk.

— **Csigaposta.** Vasárnap egy helybeli kereskedő a postával levelet kapott, melyet Kassán m. évi decz. 23-án adtak a postára, s mely 9 havi utazás után szerencsésen megérkezett s kézbesített is. E levélben az illető kereskedőt lakodalomra hívják meg, mely husvétkor megis történt. Talán a chinai birodalom felé tett e levél egy vargabetűs sétát.

— **Halálozás.** Frey Gyula, kereskedő folyó hó 12-kén sorvadás következtében elhunyt Bécsben, hol tüzlete volt. A boldogult városunk szülötte, s Frey Pál helybeli lakosnak volt édes fia. Halálát számos tagból álló családon kívül, sok rokon és ismerős fájlatja. Béke lengje körül porait!

— **Hirtelen halálozás.** A halál hideg lehelletének egy ifjú élet lön ismét áldozatává Pátkán. Molnár István ispán 34 éves korában folyó hó 8-án 6—7 óra közt agyszélhűdésben hirtelen meghalt. Reggel még kiadta a parancsot, s midőn később bementek hozzá, halva találták. Oly gyorsan, oly hirtelen végzett vele a halandók eme rettenetes ellensége, hogy talán egy percig sem küzdött az ifjú erő vele, s máris megaláztatott, levertet a porig. Meghidegült teteme folyó hó 10-én reggel 10 órakor Pátkán a rom. kath. egyház szertartásai szerint tétettek örök nyugalomra. Kik őt közelebbről ismerték, az igaz, őszinte, nemesszívű barátot, milyen csak kevés van, a minden szépért s nemesért dobogó keblű férfit siratják.

— **A magyar tiszti árva**k javára rendezett sorsjáték, 3000 frtos főnyereményét, a 187-ik sorozat, 61-ik száma nyerte.

— **Lapunk múlt számában** megemlítettük, hogy Witt Josephin asszony énekrákát ad, de lakhelye tévesen említett, mert nem a lövész utcában, hanem iskola-utca 10. szám alatt van, hol beírás végett jelentkezni lehet.

— **Szerencsétlenség.** Csalán e hó 13-ikán egy urasági béres jobb kezét a gép elzúzta oly mérvben, hogy azonnal el kellett metszeni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Felejthetetlen férjtemetése alkalmával megjelent t. közönségnek, a boldogult iránt tanusított kegyeletes részvétért magam s gyermekeim nevében a legforróbb hálaköszönetemet nyilvánítom. — Özv. Stadmann Józsefné szül. Pácay Katalin.

— **Zámoly községben** múlt hó 22-kén Bácskay János odaváló lakos magát saját konyhájában a gerendára felakasztotta. Öngyilkosságának oka ismeretlen. A hulla orvosrendőrileg felboncoltatott.

— **A tél nem sokat teketóriázott,** nem küldte előre a késő őszt, hanem ajtóstól együtt toppant be szombaton éjjel, s oly vastag hólepellet vont be mindent, mely januárba is beillenék; ennek folytán a légmérés is annyira alászállott, hogy a hó azóta folyvást fentarhatta magát, sőt azóta minden éjjel erős fagy is követte, mely tegnap reggelre az utca közvetére tükörsima jégkerget vont, úgy, hogy a járás-keelés életveszélylyel jár.

— **Öngyilkosság.** Tóth Ferencz vaáli lakos, 21 éves földművelő a pogányvári zsellér-legelő uton agyonlőve szétzúzott fűvel találtott, közvetlen mellette egy kétesűű rövid pisztoly feküdt. Halálának oka állítólag öngyilkosság volt, de hogy mi vitte e borzasztó elhatározásra bizonytalan.

— **Járdainkat** egypár nap óta tükörsima jég borítja, s a járókelők egymásután bukdácsolnak előre, mert nem minden ház előtt van felhívve. Rendőrségünket arra kérjük, legyen szíves közögei által ügyelgetni ezen körülményre, hogy ne legyünk kénytelenek kezünk, lábunk veszélyeztetésével az utcán járni.

— **Időjárásunk** nem őszi, hanem a legteljesebb, a novemberi esők s ködös napok helyett a leghidegebb decemberi idő köszöntött be, oly nagy hó esett, hogy a vasúti közlekedést is akadályozó, s folyvást kemény fagyok vannak. Időjárásunk úgy látszik nagyon megváltozott más évekhez képest, vagy talán a nap-tár téveszté el, mert november helyett egyszerre december lett.

— **Magyarország mezőgazdálainak** sok és kiváló mező- és erdőgazdasági, gyümölcsészeti, kertészeti, szőlészeti stb. szaklap áll rendelkezésére. Ha ma figyelmeztet német nyelvű szaklapra hívjuk fel, annyiban hiszünk azoknak szolgálni, mennyiben érdekükben fekszik arról tudomást szerezni, mit cselekszenek lajtántúli szomszédjaink és hogyan itélnek viszonyainkról. Azt hisszük, annyival inkább ajánlhatjuk az illető gazdasági szaklapot: „Wiener Landwirthschaftliche Zeitung“, mennyiben ezen lap, melynek kiadója Hirschmann H. Hugó, s mely a nevezett kiadó, valamint hazánkfa, Dr. Ekkert József, a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet volt tanára és Lill Adolf szerkesztése alatt áll, a magyar viszonyokról kiváló rokonzenyvel és részrehajlatlansággal ír, a mihez — sajnos — külföldi lapnál nem vagyunk mindig szokva.

Nevezett szaklap, mely gazdag tartalmánál számos sikerült illusztrációjánál és igen csinos kiállításánál fogva kitűnő lapnak nevezhető, melyre Bécsben a kiadóhivatalnál (L. Dominikanerbastei 5) negyedévenként 2 forinttal előfizethetni, oly olcsó, hogy azt minden gazda könnyen tarthatja. Mindenki, a ki e lapot olvassa, abból sok hasznos ismeretet meríthet.

Gabona-ár november 15-én.

100 kilogramm	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	11	20	11	—	11	80
Kétszeres	9	20	9	10	9	—
Rozs	8	80	8	60	8	40
Árpa	6	80	6	40	6	20
Zab	8	—	7	80	7	60
Kukoricza	5	40	5	30	5	20

Felelős szerkesztő: Hattyffy Dezső.

Nyilttér.

Az idők jele.

A sajnos, még mindig tartó üzletpangás és pénzkrisis folytán, mely már annyi áldozatot követelt meg magának, kényszeríti Bécsnek egyik legismertebb vászon- és fehérnemű gyárosát, Raubitschek F. urat, hogy roppant raktárát rövid idő alatt kiürítse, és hogy e célt mielőbb elérhesse, elhatározta magát Székesfejvárott a „fekete sas“ szállodában I. emelet I. sz. alatt fióküzletet nyitni, és hogy mielőbb forgalmat előidézhesse, áruzákkait 30% kal a gyári áron alul eladni. T. olvasóinknak szolgálatot véltünk teljesíteni, ha őket e kedvező alkalomra figyelmeztetjük, hogy szükségleteiket közvetlenül nevezett gyártótól első forrásból szerezzék be, annyival is inkább, mert Raubitschek ur az áruzákkak hibátlansága és jó-ságáért teljes biztosítékot nyújt.

Hirdetések.

Árverési hirdetmény.

A sz.-fejérvári kir. telektörvényszéknek 19213/76. sz. a. végzése alapján közhírré tétetik, miszerint Varga Mária felperesnek Nagy F. György alperes elleni 200 frt. tőke s járulékal erejéig követelése kielégítése tárgyában lefoglalt és a vaáli 286. sz. tkvben A+I. sorsz. a. szőlőre végrehajtás után leendő elárverezése elrendeltetik s annak foganatosítására határidőül 1876. évi december hó 13-ik napjának d. e. 9 órája Vaál községházánál azon kijelentéssel tüzetik ki, hogy a fekvőség becsáron alul is 10% bánatpénz letévése mellett el fog adatni.

Az árverésnek több feltételei a kiküldött Tuboly István kir. tvszéki végrehajtó urnál megtekinthetőek.

Egyszersmind pedig azon jelzőlogos hitelezők, kik nem ezen tkvi hatóság székhelyén vagy közelében laknak, felszólítanak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett e hatóság székhelyén megbízottat rendeljenek, s azok nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetők.

Végre a prdt. 433. és 466. §§-aihoz képest felhivatnak mindazok, kik a fentebb írt javak iránt tulajdoni vagy elsőbbségi jogukat érvényesíthetni vélik, igénykeresetüket a hirdetmény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt ezen tkvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok a végrehajtási árverés foganatosítását nem gátolván, igénylők egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Kelt a székesfejvári e. f. kir. törvényszéknek 1876. évi octób. hó 20-ik napján tartott tkvi üléséből.

Madaras Lipót

kir. törvényszéki bíró helyettes elnök.

Árverési hirdetmény.

Alólírott ideiglenes csődtömeggondnok által ezennel nyilvánosságra hozatik, miszerint néhai Szőke Dániel volt kápolnásnyéki földbirtokos hagyaték csődtömegéhez tartozó ingóságok, névleg: takarmány, őszi- és tavaszi szalma, gazdasági szerek, nem különben jármások, tehének, borjak, lovak és disznók folyó évi november hó 27-én fognak K.-Nyéken nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek eladni.

Kelt K.-Nyéken 1876. nov. 14-én.

Ráczy János,

id. csődtömeggondnok.

